

1 או שְׁנֵי יוֹצְאִין מירושלים ועתה הם במודיעים, דינה בְּלַחוּן ואינם
 2 נאמנים, שבשניהם נכנסים החבר יכול להמתין עד שיכנסו לפנים
 3 ממודיעים, ובשניהם יוצאים היה צריך לקנות הכלי בעודו בפנים
 4 ופשוט ולא קנה. אָמַר אַבְי, אַף אֵינן נמי תְּנִינָא כַךְ במשנתנו, הַקְּדֵר
 5 (שמכר) [שמוכר] אֵת הַקְּדִירוֹת וְנִכְנְסִים לְפָנִים מִן הַמּוֹדִיעִים וְכו'
 6 נאמן, ומוכח מכאן דְּמַעְמָא – שהטעם שנאמן משום דְּנִמְצָא לְפָנִים
 7 מִן הַמּוֹדִיעִים, הָא מוֹדִיעִים גּוֹפֵה לֹא מְהִימֵן – אך במודיעים עצמה
 8 אינו נאמן. וקשה, אִימָא סִיפָא, ששנינו שאם יִצָא מִן הַמּוֹדִיעִים אִינוּ
 9 נֶאֱמָר, ומוכח מכאן, הָא בַּמּוֹדִיעִים גּוֹפֵה נֶאֱמָר, וְשֵׁלָא כְּמוֹ שְׁהוּכַחְנוּ
 10 מִדְּהִירָשָׁא. אֱלָא לֹא שְׁמַע מִינָה, פֶּאן – בסיפא מדובר בְּקִדְרָא יוֹצֵא
 11 וְחֵבֵר נִכְנְסִים, ולכן נאמן, וְכֵאֵן – ברישא מדובר בְּשִׁשְׁנֵיהֶן יוֹצְאִין או
 12 שְׁנֵיהֶן נִכְנְסִין. מסיקה הגמרא: אֲבָן שְׁמַע מִינָה.
 13 הגמרא מביאה ברייתא המבארת על אלו כלים נאמנים הקדרים:
 14 תְּנָא, מה ששנינו שממודיעים ולפנים נֶאֱמָרִין קדרים עמי הארץ,
 15 היינו רק בְּכָלִי חֶרֶס הַדְּפִין – קטנים המשמשים לְקוֹדֵשׁ, שלא ניתן
 16 להשתמש בקודש בלעדיותם, אך לא בגסים. ולא בכלים שאינם
 17 של חרס, ולא לתרומה.
 18 הגמרא מביאה כמה מחלוקות בדין המבואר בברייתא: אָמַר רִישׁ
 19 לְקִישׁ, והוא – כלי חרס דקים היינו דוקא שְׁנִיפְלוּן בְּדִין אַחַת, אך
 20 אם צריך ליטלם בשתי ידיו אינם בכלל דקים. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר,
 21 אֲפִילוּ שְׁאִין שְׁנִיפְלוּן בְּדִין אַחַת נחשבים לדקים, כיון שראויים
 22 לבישול קרבנות. מחלוקת נוספת: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, לֹא שֵׁנו
 23 שבאמנים, אֱלָא בכלים רִיקְנִין, אֲבָל בְּמִלְאִין משקים לא, שהרי
 24 המשקים בחוקת טמאים, ומטמאים הכלי. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, נאמנים
 25 על טהרת הכלים אֲפִילוּ בְּמִלְאִים, וְאֲפִילוּ אֲפִיקְסוֹתוֹ לְתוֹכּוֹ – ואף
 26 אם בגודו של עם הארץ בתוך הכלי. וְאָמַר רַבָּא, וּמוֹדָה רַבִּי יוֹחָנָן
 27 בְּמַשְׁקִין עֲצָמָן שְׁהֵן טַמְאִין, ואין אומרים שמתוך שנאמן על הכלי
 28 נאמן גם עליהם, וְאֵל תְּתַמָּה כיצד יתכן זאת, שכבר מצאנו שתיקנו
 29 חכמים כעין זה, שְׁחֵרֵי לְגוּן – כלי שאינו של חרס מְלֵא מַשְׁקִין
 30 הנמא בעליית בית שיש בו מת, וארובת הבית פתוחה לעלייה,
 31 והניחו כלי חרס של עם הארץ בפתח הארובה לחצוץ בפני
 32 הטומאה, הֲלִיגֵן טַמְאִין מחמת המת טוֹמְאָתָא שְׁבַעָה, וּמַשְׁקִין שבתוכו
 33 מְהוֹרִין, שכלי חרס מצייל רק על דבר שאין לו טהרה במקוה
 34 כאוכלים ומשקים, ולא על דבר שיש לו טהרה במקוה ככלי זה,
 35 כמבואר לעיל (בב), ומבואר שבכלי שאינו של חרס שיש לו טהרה
 36 במקוה תיקנו חכמים שהכלי טמא, אף שהמשקין טהורים כיון
 37 שאין להם טהרה במקוה.

משנה

38
 39 נאמנות עמי הארץ לענין כלי קודש שהו בקרבתם: הַנְּבִיאִין –
 40 ישראלים עמי הארץ גובי המס למלך נכרי שְׁנִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת
 41 ליקח משכון עבור המס, וְכֵן הַנְּבִיאִים יִשְׂרָאֵלִים שֶׁהִחִירוּ אֵת הַכְּלָיִם
 42 – כלי חרס שגנבו, נֶאֱמָרִין לֹא נִנְעָנוּ בתוכם, ולא נטמאו.
 43 והיינו בכלי קודש ולא בתרומה.
 44 המשנה מבארת דין נאמנות עמי הארץ בירושלים: וּבִירוּשָׁלַם
 45 נֶאֱמָרִין עַל טְהַרְתָּ הַקְּדוֹשׁ גַּם בְּכָלִים הַגְּסִים, וּבְשַׁעַת הַרְגָל נאמנים
 46 בירושלים אף על טהרת הַתְּרוּמָה.

גמרא

47
 48 הגמרא מקשה על דין נאמנות הגבאים: וְרַבִּינְהוּ, שנינו במשנה
 49 (טהרות פ"ז מ"א), הַנְּבִיאִין שְׁנִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת, הַבַּיִת כּוּלּוֹ טַמָּא – כל
 50 הכלים שבבית טמאים, שחוקה על הגבאים שממשמשים בכלום.
 51 וזה סותר לדין המשנה שנאמנים לומר שלא נגעו. מתרצת הגמרא:
 52 לֹא קָשְׁיָא, הָא – מה ששנינו שאינם נאמנים היינו באופן דְּאִיכָא
 53 נְכָרִי בְּתַרְיֵיהוּ – שיש עמהם גבאי נכרי, וְהָא – מה ששנינו שנאמנים
 54 היינו באופן דְּלִיכָא נְכָרִי בְּתַרְיֵיהוּ – שאין עמהם גבאי נכרי,
 55 והגמרא מוכיחה את התירוץ, דְּהִנּוּ בהמשך אותה משנה (שם), אִם
 56 יֵשׁ נְכָרִי עִמָּהּ, נֶאֱמָרִין לֹא נִכְנְסוּ לבית זה לגבות וכלי הבית

57 טהורים, אֲבָל אִין נֶאֱמָרִים לֹא, נִכְנְסוּ, אֲבָל לֹא נִנְעָנוּ.
 58 הגמרא מבררת את החילוק: וְכֵי אִיכָא נְכָרִי בְּתַרְיֵיהוּ מָאִי הָיוּ –
 59 מדוע חוששים יותר שנגעו. משיבה הגמרא: נחלקו בכך רַבִּי יוֹחָנָן
 60 וְרַבִּי אֱלֵעָזָר, חַד אָמַר, משום שאימת הנכרי עליהן שמא יענישם אם
 61 לא יחפשו היטב, ולכן ודאי ממשמשים בכל הכלים. וְחַד אָמַר,
 62 אִימַת הַמְּלָכוֹת עליהן שמא ילשין עליהם למלך אם לא יחפשו
 63 היטב. מבררת הגמרא: מָאִי בִּינְיֵיהוּ. משיבה הגמרא: אִיכָא בִּינְיֵיהוּ,
 64 בְּנְכָרִי שְׁאִינוּ חֲשׂוֹב שֶׁנִּמְצָא עִמָּהֶם, שאין עליהם את אימתו,
 65 ולטעם זה נאמנים שלא נגעו, אך יש עליהם אימת המלכות שמא
 66 ילשין עליהם, ולטעם זה אף כאן אינם נאמנים.
 67 שנינו במשנה: וְכֵן הַנְּבִיאִים שֶׁהִחִירוּ אֵת הַכְּלָיִם נאמנין לומר לא
 68 נגענו.
 69 מקשה הגמרא: וְרַבִּינְהוּ, שנינו במשנה (שם), הַנְּבִיאִים שְׁנִכְנְסוּ לְתוֹךְ
 70 הַבַּיִת, אִינוּ טַמָּא – אין הכלים שבו טמאים כדון הגבאים, אֱלָא
 71 מְקוֹם דְּרִישׁתָּ רַבִּינְהוּ הַנְּבִיאִים, שיראים לחפש ונטלים רק המומן
 72 לידם. ומבואר שמקום דריסתם טמא, וכל שכן הכלים שלקחו, וזה
 73 סותר למשנתנו. מתרצת הגמרא: אָמַר רַב פִּנְחָס מְשֻׁמִּיה (דְּרַב),
 74 משנתנו שאמרה שנאמנים דיברה פְּשַׁעְשׂוּ הַשְּׂוֹבָה ובאופן זה ודאי
 75 אינם משקרים כשאומרים שלא טמאו את הכלים. דִּיקָא נְמִי – יש
 76 לדייק תירוץ זה גם ממה דְּקָתְנֵי – ששנינו במשנה שֶׁהִחִירוּ אֵת
 77 הַכְּלָיִם, וּבּוֹדָאי שאם החזירו את הכלים מוכח שעשו תשובה,
 78 אלא שְׁמַע מִינָה – מוכח שדווקא כשעשו תשובה נאמנין.
 79 שנינו במשנה: וּבִירוּשָׁלַם נֶאֱמָרִין עַל הַקְּדוֹשׁ.
 80 הגמרא מביאה ברייתא המבארת דברי המשנה: תְּנָא, נֶאֱמָרִין
 81 קדרים עמי הארץ בירושלים על טהרת כְּלֵי חֶרֶס גְּסִין [גדולים],
 82 להשתמש בהם לְקוֹדֵשׁ, אך לא לתרומה. וממודיעים ולפנים
 83 נאמנים רק על טהרת כלי חרס דקים כפי שנתבאר במשנה
 84 הקודמת. מבארת הברייתא: וְכָל כְּדִי לְמַה האמינו לקדרים עמי
 85 הארץ, לפי שְׁאִין עוֹשִׂין בְּכַשְׁוֹנוֹת לעשיית כלי חרס דקים וגסים
 86 בִּירוּשָׁלַם, מפני העשן העולה מהם (ב"ק פב) שלא ישחית את חומת
 87 ירושלים, ואין מצויים בה די כלי חרס לצורך הקודש, ולכן לא גזרו
 88 חכמים על כלי חרס שעשו עמי הארץ.
 89 עוד שנינו במשנה בדין נאמנות עמי הארץ: וּבְשַׁעַת הַרְגָל אֵף עַל
 90 הַתְּרוּמָה.
 91 מבררת הגמרא: מְנַהֲנֵי מִיָּלִי שיש להקל בעמי הארץ בשעת הרגל.
 92 משיבה הגמרא: אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, דְּאָמַר קָרָא בפילגש בגבעה
 93 (שופטים כ"א) 'וַיֵּאָמֶר כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֵל הָעִיר פֹּאֵישׁ אַחַד חֲבֵרִים',
 94 ודרשים שהַכְּתוּב עֲשָׂאן כּוּלֵן 'חֲבֵרִים' – תלמידי חכמים,
 95 כשנאספו, ואף ברגל נאספים הכל, ומשם סמכו חכמים להקל
 96 לעשות כולם כחברים ברגל.

משנה

97
 98 כהמשך לדין המובא בסוף המשנה הקודמת שבשעת הרגל עם
 99 הארץ נאמן על כל הטהרות בירושלים, דנה המשנה מה דין
 100 אוכלים ומשקים שהתחיל למוכרם ונגעו בהם עמי הארץ ונשאר
 101 חלקם לאחר הרגל: חֲבֵר הַשְּׂוֹתָה אֵת הַבַּיִת למוכר יין בירושלים,
 102 וְהַמְּתַחִיל בְּעִסְתּוֹ למוכרה מעט מעט בירושלים על גַּב [בתוך]
 103 הַרְגָל, ואף עמי הארץ ממשמשים בהן כדי לקנות כדרך הלוקחים,
 104 ועתה עבר הרגל, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יְגַמֵּר למוכר בחוקת טהרה,
 105 שאם לא תתיר לו זאת, ימנע מלמוכר אף בשעת הרגל כדי שלא
 106 יפסיד, ולא יהיה מזון מצוי לעולי רגלים. וְחֲכָמִים אֹמְרִים, לֹא
 107 יְגַמֵּר, שאחר הרגל חל עליהם למפרע טומאת עם הארץ שנגע בה
 108 ברגל, ואסור למוכר לעם הארץ דבר טמא, ורק ברגל עשאוּם
 109 כחברים.

גמרא

110
 111 הגמרא מביאה ספק בדעת חכמים: יְתִיב רַבִּי אַמִּי וְרַבִּי יִצְחָק נִפְחָא
 112 אִקְרִילָא [בחדר שבכניסה לביתו] דְּרַבִּי יִצְחָק נִפְחָא, פְּתַח חַד

8 (=האחד סובר) אהל זרוק – לאו שמיא אהל (=אינו 8
 נקרא אהל), ומר סבר אהל זרוק – שמיא אהל"83.
 9 לדעת רבי, כדי שאהל יחצוץ בפני טומאה, הוא
 10 צריך להיות כאהל בכל הפרטים, וגם בפרט שאין הוא
 11 מיטלטל84, ורק אז חל עליו דין של אהל החוצץ בפני
 12 טומאה. לעומת זאת, לפי שיטת רבי יוסי ברבי יהודה,
 13 הרי גם אם אין הדבר דומה בדיוק לאהל בכל הפרטים,
 14 בכל זאת, כיון שהוא דומה לו בכך שהוא מקום
 15 לעצמו, חל עליו דין של אהל והוא חוצץ בפני
 16 הטומאה, וטהור.
 17

(משיחות כ' מנחם-דאב תשל"ב)

שבפשוט י"ל דפסק רבי ע"פ ברייתא אחרית דר"י שם. ראה חק נתן
 מנחות שם. פ"ח י"ד סי' פד סק"ז. הר המוריה שם. וראה נ"ב
 (מהדו"ת) י"ד סי' רג בהגה"ה.
 82 פרש"י מנחות שם ד"ה של חרס. וראה סוטה יד, ב.
 83 עירובין ל, סע"ב. וש"נ.
 84 ולדעת כמה ראשונים (ר"ח עירובין לא, א. רשב"א בשם הר"ח
 שם. ועוד) פ"י אהל זרוק היינו שראוי להיזק ממקום למקום, אף שעכשיו
 מונח הוא. ומ"מ דעת רבי שאינו אהל כיון שאינו קבוע במקום אחד כל
 הזמן כאהל גמור. וראה אנציק' תלמודית בערכו כמה פירושים.

1 בין הענינים, ולכן הוא דורש79 לפי ריבוי ומיעוט,
 2 ש"ריבה כל מילי"80, גם את מה שאינו דומה לפרט87,
 3 ומיעט רק "של חרס"81, שהוא "פחות מכל הכלים
 4 ואינו ראוי אפילו למלך בשר ודם"82.

יב.

דוגמאות למחלוקת בין רבי ליחיד אחר בסדר טהרות

5 ענין דומה בסדר טהרות: "הנכנס לארץ העצים
 6 בשידה תיבה ומגדל, רבי מטמא ורבי יוסי ברבי יהודה
 7 מטהר. במאי קמיפלגי (=במה הם חולקים?) מר סבר

79) וכן י"ל בברייתא קמייתא דר"פ שם "מר (ריב"י) סבר מה הפרט
 מפורש של מתכת אף כל של מתכת, ומר (רבי) סבר מה הפרט מפורש
 דבר חשוב אף כל דבר חשוב (דוקא)".
 80) וראה גם המשך הגמרא שם (הרא"י לברייתא אחרית) בצד
 ההיפך – "ושל שבעה לא יעשה ואפי' משאר מיני מתכות (ובפרש"י שם
 "משום דדומה לשל מקדש") ר"י בר"י אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו
 בית חשמונאי" (ובפרש"י שם: "שהרי הוא כדרך כו").
 81) וברמב"ם (הל' ביה"ח פ"א הי"ח) "המנורה וכו' אלא מן המתכת
 בלבד ואם עשאו כו'", ובכ"ס שם י'פסק רבינו כר"י ב"ר יהודה". אף

המשך ביאור למס' חגיגה ליום שני עמ' א

29 **משנה**
 30 נתבאר במשנה הקודמת שלאחר הרגל חלה טומאה למפרע בדבר
 31 שנגע בו עם הארץ. וכיון שעמי הארץ היו נוגעים בכלי המקדש,
 32 מבארת המשנה דין טהרת הכלים לאחר הרגל: **מִשְׁעֲבֵר הָרְגֵל**
 33 במוצאי יום טוב, היו הכהנים מְעַבְרִין – את הכלים שהיו בעזרה
 34 כדי להטבילם על מִתְּהַרְת הַעֲזֵרָה – כדי לטהר את העזרה מטומאת
 35 עמי הארץ שנגעו בכלים ברגל. אולם אם עָבַר הָרְגֵל לְיוֹם שְׁשִׁי,
 36 כשיום טוב האחרון היה ביום חמישי, לא היו מְעַבְרִין הכלים ביום
 37 שיש, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשְּׁבֵת, שאין לכהנים פנאי לכך משום שצריכים
 38 להתעסק כל איש בביתו בצרכי שבת, והיו מטהרים את הכלים רק
 39 אחר השבת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִף לֹא מטהרים בְּיוֹם חֲמִישִׁי כשיום
 40 טוב האחרון היה ביום רביעי, עד לאחר השבת. שְׁאִין הַכֹּהֲנִים
 41 מְעַבְרִין.

42 **גמרא**
 43 הגמרא מביאה ברייתא המבארת את דברי רבי יהודה: **תָּנָא**
 44 בברייתא, מה שאמר רבי יהודה שְׁאִין הַכֹּהֲנִים מְעַבְרִין, כוונתו
 45 שטרודים מְלַהוֹצִיא בְּרִשְׁוֹן – להוציא את הדשן שנצטבר על גבי
 46 המזבח כל ימות הרגל, ולכן אף ביום חמישי אינם יכולים לטהר
 47 את העזרה.

48 **משנה**
 49 המשנה מבארת מה ששינוי במשנה הקודמת שמעבירים על
 50 טהרת העזרה: **כִּיצַד מְעַבְרִין עַל מִתְּהַרְת עֲזֵרָה, מִמְּבִלִין אֶת הַכֵּלִים**
 51 שְׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ בשעת הרגל מפני מגע עמי הארץ. וברגל אומרים
 52 לָהֶם – לכהנים עמי הארץ הנכנסים להשתחוות בהיכל, הַזֶּהָרוּ

1 **וְאָמַר**, לשיטת חכמים שלא יגמור אחר הרגל, יש להסתפק מִהוּ
 2 שְׁנִיחָנָה לְרַגְל אַחַר לַמְּכוּר ממנה בחזקת טהרה, שמגע עם הארץ
 3 ברגל בחזקת טהרה. אָמַר לִיה אִידָהּ, יָד הַכֵּל מִמְּשָׁשִׁין בָּהּ, ואחר
 4 הרגל חלה עליה טומאה משום מגע עמי הארץ, וְאֵת אֲמֵרֵת יִנְיַחָנָה
 5 לְרַגְל אַחַר לַמְּכוּרָה, הרי טמאה היא ואין הרגל מפקיע את
 6 טומאתה. אָמַר לִיה חֲבִירוֹ הַשּׁוֹאֵל, אָמַר וְכִי עַד הָאִידָנָא בַּרְגַּל
 7 הראשון לֹא יָד הַכֵּל מִמְּשָׁשִׁין בָּהּ, ומכל מקום התיירוה חכמים
 8 בחזקת טהרה, אם כן מה החילוק בין רגל זה לרגל אחר. אָמַר לִיה
 9 חֲבִירוֹ, הֲכִי הַשְּׁתָּא – וכי כך נראה לך לומר, הרי יש חילוק,
 10 דְּבִשְׁלָמָא עַד הָאִידָנָא, טוּמְאָתָא עִם הָאֲרֵץ בְּרַגְלָא עֲצָמוּ רְחֻמָּנָא מִתְּהַרְתָּה,
 11 שקרא בו לכל ישראל חברים, ולכן לא גזרו בו חכמים על מגעם
 12 כפי שנתבאר, אֲלָא הַשְּׁתָּא לאחר שעבר הרגל, נתגלה למפרע
 13 שהחבית מְטַמָּא הִיא, וטומאתה אינה פוקעת ברגל השני.
 14 שואלת הגמרא: נִימָא שִׁפְכָא זֶה בְּתַנְאִי – שנוי במחלוקת תנאים,
 15 דְּתַנִּי בברייתא דְּרָא, יִנְיַחָנָה לְרַגְל אַחַר. וְתַנְיָא אִידָהּ, לֹא יִנְיַחָנָה לְרַגְל
 16 אַחַר. מָאִי לֹא מַחְלֹקֵת תַּנְאִי הִיא. דוחה הגמרא: לֹא, הָא דְּקִתְנִי
 17 יִנְיַחָנָה, כְּרַבִּי יְהוּדָה בְּמִשְׁנַתְנֹו הִיא, שמוותר לגמור לאחר הרגל,
 18 ולכן יכול להניח את החבית לרגל אחר. וְהָא דְּקִתְנִי לֹא יִנְיַחָנָה,
 19 כְּרַבִּינָן הִיא, שאסור לגמור לאחר הרגל כיון שחלה טומאה
 20 למפרע, ואסור גם להניחה לרגל אחר.
 21 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְתִקְפְּרָא לְפָרֵשׁ כֵּן אֵת הַבְּרִייתוֹת, הָא רַבִּי יְהוּדָה
 22 יְנַמְרָד לְאַחַר הָרְגֵל קָאָמַר בְּמִשְׁנַתְנֹו, ופשוט שמוותר ברגל הבא,
 23 והברייתא אמרה שנייחנה לרגל הבא, ומשמע שעד הרגל הבא
 24 הוא אסור.
 25 הגמרא דוחה את הראיה בפירוש אחר: אֲלָא, הָא דְּקִתְנִי לֹא יִנְיַחָנָה
 26 כְּרַבִּי יְהוּדָה הִיא, וְהָא דְּקִתְנִי יִנְיַחָנָה כְּרַבִּינָן הִיא. וּמָאִי לֹא יִנְיַחָנָה
 27 שאמרה הברייתא לרבי יהודה, פירושו שְׁאִין צְרִיף לְהִנְיַחָנָה לְרַגְל
 28 הבא, אלא יכול למוכרה כבר עתה, כפי שאמר רבי יהודה במשנה.

חגיגה דף כו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שני) רכז

47 השולחן בשבת זו, היה חם בְּסִידוּרוֹ על השולחן בשבת הקודמת,
48 דְּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוִי, גַם נְדוּל נַעֲשֶׂה לְחֶם תְּפִינִים, שֶׁבְּסִידוּרוֹ בְּךָ
49 סִילֻקוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (שְׁמוּאֵל א' כ"א ז) לְשׁוֹם לְחֶם הֵם פְּיוֹם הַלֶּקֶחַי,
50 וְדוֹרְשִׁים שְׁבִיּוֹם הַלֶּקֶחַ עֲדִינָן חֵם הוּא. וְנִמְצָא שֶׁהַשּׁוֹלְחָן מֵיטְלֵטֵל
51 בְּרַגְלֵי, וְלֹכֵן מִקְבֵּל טוּמְאָה, וְיֵשׁ לְהוֹזֵר בְּטַהֲרָתוֹ.
52 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְדוּעַ אִמְרַת שֶׁהַשּׁוֹלְחָן רָאוּי לִקְבֹּלַת טוּמְאָה, כִּיּוֹן
53 שֶׁמִּגְבִּיהִים אוֹתוֹ לְעוֹלֵי רַגְלֵי, וְתִפְסֹק לִי – נִלְמַד שֶׁרָאוּי לִקְבֹּל
54 טוּמְאָה אִף אִם אֵין מִגְבִּיהִים אוֹתוֹ, מִשּׁוּם צִיפּוּי הַזּוֹהַב שֶׁעָלָיו, שֶׁהוּא
55 מֵתַכֵּת מִקְבֵּל טוּמְאָה אִף אִם אֵינוֹ מֵיטְלֵטֵל כָּלָל, וְטוּמְאָת כָּלִי
56 נִקְבַּעַת לְפִי צִיפּוּיוֹ. וְרָאִיהָ לִכְרֵ, דְּהִתְנַן בְּמִשְׁנָה (כָּלִים פ"ב מ"א),
57 הַשְּׁלֵחָן וְהַדּוֹלְפָקִי (כִּסָּא מִתְקַפֵּל הַמְּכֻסָּה בְּעוֹר) שֶׁנֶּחְתָּהּ בְּחֻלְקָם,
58 אוֹ שֶׁחִיפָן בְּשִׂיִשׁ וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת כְּכֹלִי אַבְנִים שְׁאִינִם מִקְבָּלִים
59 טוּמְאָה, וְשִׂיר בְּהֵם מַעַט שֶׁלֹּא נִפְחָתוּ אוֹ לֹא חִיפִם בְּשִׂישׁ כְּשִׁיעוֹר
60 מְקוֹם הַנְּחֹת כּוֹסוֹת, טָמֵא – מִקְבָּלִים טוּמְאָה, שְׁעִדִין רָאוּיִם
61 לְמִלְאֲכַתִּם הַרְשׁוּנָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לֹא דִי שִׁישָׁר כְּשִׁיעוֹר
62 הַנְּחֹת כּוֹסוֹת, אֲלֵא אִף מְקוֹם הַנְּחֹת הַתְּחִיבוֹת שֶׁל לֶחֶם אוֹ בֶּשֶׂר,
63 וְאִם לֹא אֵינִם נִקְרָאִים שׁוֹלְחָן וְדוֹלְפָקִי. וּמִשְׁמַע שֶׁאִם לֹא הִיָּה
64 מְשִׁיר בְּהֵם כְּשִׁיעוֹר מְקוֹם הַנְּחֹת כּוֹסוֹת, הִיָּה דִינֵם כְּצִיפּוּי הַשִּׁישׁ
65 וְלֹא הִיָּה מִקְבָּלִים טוּמְאָה, וּמוֹכַח שְׁכִלֵי בְּטֵל לִגְבֵי צִיפּוּיוֹ אִף לְהַקֵּל,
66 וְכֹל שֶׁכֵּן שְׁאוּמְרִים כֶּךָ לְהַחֲמִיר בְּשׁוֹלְחָן הַמְּצוּפָה זָהָב, שֶׁבְּטֵל
67 לְצִיפּוּיוֹ וּמִקְבֵּל טוּמְאָה.
68 מִנְסַח הַגְּמָרָא לְתַרְצֵי: וְכִי תִימָא, שְׂאֵינִי עֲצִי שְׂמִיִם שְׁמַהֵם הִיָּה עֲשׂוּי
69 הַשּׁוֹלְחָן בְּמִקְדָּשׁ (שְׁמוֹת כ"ה ב) דְּחִשְׁבִּי, וְלֹכֵן לֹא בְּפִלִי לְצִיפּוּיִם
70 כְּשֶׁאֵר כָּלִים, וְאֵינִם מִקְבָּלִים טוּמְאָה. דּוּחַה הַגְּמָרָא: הִנֵּיחָא תִירוּץ
71 זֶה לְרִישׁ לְקִישׁ דְּאָמַר, לֹא שָׁנוּ בְּמִשְׁנָה שֶׁהַכָּלִי בְּטֵל לְצִיפּוּי לַעֲנִין
72 קִבֹּלַת טוּמְאָה, אֲלֵא בְּכָלִי אֲפִסְלָגִים – מִיָּן כָּלִים שְׁאִינִם חֲשׁוּבִים
73 הַבְּאִין מְדוּרְיָנִת הֵיִם, אֲכָל בְּכָלִי מְסָמִים – מִיָּן כָּלִים חֲשׁוּבִים, לֹא
74 בְּכָלִי לְצִיפּוּיִם, שְׁפִיר נִיתָן לֹוֹמַר שֶׁעֲצִי שִׁישִׁים אֵינִם בְּטֵלִים לְצִיפּוּיִם
75 מִתּוֹךְ חֲשִׁבוֹתֵם, אֲלֵא לְרַבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר, שְׂאִפִּילוּ בְּכָלִי מְסָמִים
76 הַחֲשׁוּבִים נְמִי בְּפִלִי לְצִיפּוּיִם, מָאִי אִיכָא לְמִימַר, מְדוּעַ צָרִיךְ לֹוֹמַר
77 שֶׁהַשּׁוֹלְחָן מִקְבֵּל טוּמְאָה מִשּׁוּם שֶׁהוּא מֵיטְלֵטֵל, הִרִי אִפְשׁוֹר לֹוֹמַר
78 שֶׁמִּקְבֵּל טוּמְאָה מִשּׁוּם צִיפּוּי הַזּוֹהַב אִף אִם הוּא עֲשׂוּי לְנַחַת.
79 עוֹד מִנְסַח הַגְּמָרָא לְתַרְצֵי: וְכִי תִימָא, שְׂבָאֵן – כְּשֶׁאִמְרוּ שֶׁהַכָּלִי בְּטֵל
80 לְגַבֵּי הַצִּיפּוּי הֵינּוּ בְּצִיפּוּי עוֹמֵד – מְהוֹדֵק הֵיטֵב בְּמִסְמָרִים לְכָלִי,
81 שֶׁנֶּחְשַׁב לְעִיקַר הַכָּלִי, וּבָאֵן – בְּשׁוֹלְחָן שֶׁל מִקְדָּשׁ הַמְּצוּפָה זָהָב
82 מְדוּבֵר בְּצִיפּוּי שְׂאֵינִי עוֹמֵד – אֵינוֹ מְהוֹדֵק בוֹ, וְלֹכֵן אֵין הַשּׁוֹלְחָן בְּטֵל
83 לוֹ. דּוּחַה הַגְּמָרָא: אֵין לֹוֹמַר בְּפִשְׁטוֹת שֶׁהַכָּלִי בְּטֵל לְצִיפּוּי דּוּקָא
84 כְּשֶׁהַצִּיפּוּי עוֹמֵד, דְּהָא בְּעָא מִינֵיהָ רִישׁ לְקִישׁ מְרַבִּי יוֹחָנָן עַל אוֹתָהּ
85 מִשְׁנָה, הָאֵם מְדוּבֵר דּוּקָא בְּצִיפּוּי עוֹמֵד, אוֹ גַם בְּצִיפּוּי שְׂאֵינִי עוֹמֵד.
86 וְעוֹד שְׂאֵלוֹ עַל הַמִּשְׁנָה, הָאֵם מְדוּבֵר דּוּקָא בְּצִיפּוּי הַזּוֹהַב אֵת
87 לְבֻבּוּיָו – שֶׁפֶת הַשּׁוֹלְחָן סָבִיב, אוֹ גַם בְּשְׂאֵינִי חוֹפֵה אֵת לְבֻבּוּיָו.
88 וְאָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן, לֹא שְׂנָא בְּצִיפּוּי עוֹמֵד, וְלֹא שְׂנָא בְּצִיפּוּי שְׂאֵינִי
89 עוֹמֵד, וְכֵן לֹא שְׂנָא בְּחוֹפֵה אֵת לְבֻבּוּיָו, וְלֹא שְׂנָא בְּשְׂאֵינִי חוֹפֵה אֵת
90 לְבֻבּוּיָו, הַכָּלִי בְּטֵל לְצִיפּוּי. וְאֵם כֵּן חוֹזֵרֵת הַקּוּשִׁיא מְדוּעַ צָרִיךְ
91 לֹוֹמַר שֶׁהַשּׁוֹלְחָן מִקְבֵּל טוּמְאָה מִשּׁוּם שֶׁהוּא מֵיטְלֵטֵל, הִרִי כִיּוֹן
92 שֶׁהוּא מְצוּפָה בְּמִתְכַתֵּת מִקְבֵּל טוּמְאָה אִף אִם עֲשׂוּי לְנַחַת.
93 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אֲלֵא שְׂאֵינִי שְׁלָחָן מִשְׂאֵר כָּלִים,

1 שְׂלֵא תִנְעוּ בְּשִׁלְחָן, שְׂמָא יִטְמְאוּהוּ וְלֹא נִיתָן לְהוֹזִירוֹ מִמְּקוֹמוֹ לְהַטְבִּילוֹ,
2 מִשּׁוּם שֶׁהֲלַחֵם צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֲלֵיו תְּמִיד, שְׂנֵאמַר (שְׁמוֹת כ"ה ל) וְיִנְתַּתְּ
3 עַל הַשְּׁלֵחָן לְחֶם פְּנִים לְפָנֵי תְּמִיד.
4 הַמִּשְׁנָה מְבֹאֵרֵת דִּין שְׂאֵר כָּלִים שֶׁנִּשְׁמָאוּ בְּרַגְלֵי: כָּל הַכָּלִים שֶׁהִיּוּ
5 בְּמִקְדָּשׁ, יֵשׁ לָהֶם כָּלִים שְׂנִיִּים וְשְׂלִישִׁים כְּמוֹתֵם, שְׂאֵם נִטְמָאוּ
6 הַרְשׁוּנִים, וְכִיּוֹן שְׂנִיִּים תְּחַתִּיחֵן עַד שִׁיטְבִּילוּ אֵת הַרְשׁוּנִים. וְכָל
7 הַכָּלִים שֶׁהִיּוּ בְּמִקְדָּשׁ מְעוּיָנִין מְבִילָה לְאַחַר הַרְגֵל, מִשּׁוּם טוּמְאָת מִגַּע
8 כְּהֵנִים עֲמֵי הָאֵרֶץ בְּרַגְלֵי, חוּץ מִמְּזוֹבַח הַזֶּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, מְסָנִי
9 שְׁהוּן בְּקִרְבָּע שְׂאִינָה מִקְבֹּלַת טוּמְאָה, שֶׁהַכְּתוּב (שְׁמוֹת כ"ב) קִרְאֵם
10 מְזוֹבַח אֲדָמָה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוּמְרִים, מְסָנִי שְׁהוּן
11 מְצוּפִין.

נמרא

12 בְּרִייתָא בְּעֵינָן אֲזַחֲרַת עֲמֵי הָאֵרֶץ בְּרַגְלֵי שֶׁהוֹזְכְּרָה בְּמִשְׁנָה: תִּנְא,
13 הִיּוּ אוּמְרִים לְכַהֲנִים עֲמֵי הָאֵרֶץ בְּרַגְלֵי, הַתְּרִיךְ שְׂמָא תִנְעוּ בְּשׁוֹלְחָן
14 וּבְמִנְזָרָה וְתִטְמְאוּ, וְלֹא נִיתָן לְהַטְבִּילֵם. שׁוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: וְתִנְא
15 דִּין, מָאִי מְעָמָא לֹא תִנְי שְׁמוּדִהִירִים אוֹתֵם שֶׁלֹּא יִגְעוּ אִף בְּמִנְזָרָה.
16 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: שְׁלָחָן בְּתִיב בִּיה לְחֶם פְּנִים לְפָנֵי תְּמִיד, וְלֹא נִיתָן
17 לְהוֹזִירוֹ וְלְהַטְבִּילוֹ, אִךְ בְּמִנְזָרָה לֹא בְּתִיב בִּיה תְּמִיד, וְלֹכֵן נִיתָן לְסַלְקָהּ
18 וְלְהַטְבִּילָהּ וְאֵין מְזַהֲרִים שֶׁלֹּא יִגְעוּ בָּהּ. מְבֹאֵרֵת הַגְּמָרָא: וְאֵרֶךְ –
19 הַתְּנָא שֶׁל הַבְּרִיתָא שֶׁשֶׁנָּה שֶׁהוֹזִירוּ עַל הַמְּנֹרָה סִבְרָ, שֶׁכִּיּוֹן
20 דְּבְתִיב (שְׁמוֹת כ"ה ל) וְאֵת הַמְּנֹרָה נִכַּח הַשְּׁלָחָן, וּמִשְׁמַע שֶׁכֵּל זְמַן
21 שֶׁהַשּׁוֹלְחָן שֶׁם, תַּעֲמוּד הַמְּנֹרָה לְמוֹלוֹ, בְּמָאֵן דְּבְתִיב בִּיה תְּמִיד דְּמִי
22 – כִּאֵילוֹ גַם בְּמִנְזָרָה כְּתוּב תְּמִיד, וְלֹכֵן דִּין הַמְּנֹרָה כְּדִין הַשּׁוֹלְחָן
23 שָׁצִיר לְהִיּוֹת תְּמִיד כְּמוֹמוֹ. וּמְבֹאֵרֵת הַגְּמָרָא סִבְרַת הַתְּנָא שֶׁל
24 מִשְׁנֵתָנּוּ: וְאֵרֶךְ סִבְרָ, שֶׁהַפְּסוּק תְּהוּא לְקַבֵּעַ לָהּ מְקוֹם – לְהוֹרֹת אֵת
25 מְקוֹם הַמְּנֹרָה הוּא דְּאֵתָא, וְאֵין לְלַמּוּד מִמֶּנּוּ שֶׁצָּרִיכָה לְהִיּוֹת שֶׁם
26 תְּמִיד.
27 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְדוּעַ הוֹזִירוּ שֶׁלֹּא יִגְעוּ בְּשׁוֹלְחָן, וְתִפְסֹק לִי –
28 וְנִלְמַד שְׂאֵינוֹ מִקְבֵּל טוּמְאָה מִשּׁוּם דְּבָלִי עֵין הַעֲשִׂי לְנַחַת הוּא,
29 כְּלוֹמַר שֶׁהַשּׁוֹלְחָן אֵינוֹ מֵיטְלֵטֵל אֲלֵא עוֹמֵד בְּמִקְוֵם אַחַד, וְכָל בְּלִי
30 עֵין הַעֲשִׂי לְנַחַת לֹא מְטָמָא – אֵינוֹ מִקְבֵּל טוּמְאָה. וְכִיּוֹן מְעָמָא – מַה
31 הַטַּעַם שְׂאֵינוֹ נִטְמָא, מִשּׁוּם שֶׁכִּדֵּי שְׁכִלֵי עֵץ יִקְבְּלוּ טוּמְאָה דּוּמְרָא
32 דְּשֶׁק בְּעֵינָן, שְׂנֵאמַר (וַיִּקְרָא י"א ל"ב) וְכָל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מִדָּם בְּמִתָּם
33 יִטְמָא, מִקְּבֵל עֵץ אוֹ בְּגָד אוֹ עוֹר אוֹ שֶׁק, הוֹדוּקְשׁוּ כָּלִי עֵץ לְשֶׁק
34 לַעֲנִין טוּמְאָה, וְלִמְדִים מִכֶּךָ, מַה שֶׁק מֵיטְלֵטֵל בֵּין כֶּשֶׁהוּא מְלֵא וּבֵין
35 כֶּשֶׁהוּא רִיקָב, אִף כָּל כָּלִי עֵץ מִקְבֵּל טוּמְאָה רַק אִם מֵיטְלֵטֵל בֵּין
36 מְלֵא וּבֵין רִיקָב, וּמִמַּעַט אֵת הַעוֹמֵד בְּמִקְוֵמוֹ וְאֵינוֹ מֵיטְלֵטֵל, שְׂאֵינוֹ
37 מִקְבֵּל טוּמְאָה.
38 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הָאֵי – הַשּׁוֹלְחָן נְמִי מֵיטְלֵטֵל מְלֵא וְרִיקָב הוּא וְאֵינוֹ
39 עֲשׂוּי לְנַחַת, בְּדָרִישׁ לְקִישׁ, דְּאָמַר רִישׁ לְקִישׁ, מָאִי דְּבְתִיב (וַיִּקְרָא כ"ד ו)
40 'עַל הַשְּׁלָחָן הַתְּהוֹרֵי, מְכָלֵל שֶׁהוּא טָמֵא – מִשְׁמַע שֶׁהוּא רָאוּי לִקְבֹּל
41 טוּמְאָה, וְהַתְּהוֹרָה מְזַהֲרָה אוֹתָנּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה טָמֵא, וְאִמְרָא, הִרִי בְּלִי
42 עֵין הַעֲשִׂי לְנַחַת הוּא, וְאֵינוֹ מִקְבֵּל טוּמְאָה. אֲלֵא הַפְּסוּק מְלַמֵּד,
43 שֶׁהַכְּהֵנִים מְנַיְהִין אוֹתוֹ בְּרַגְלֵי, וּמְרָאִין בוֹ לְעוֹלֵי רְגֵלִים אֵת לְחֶם
44 הַפְּנִיִם, וְאוּמְרִים לָהֶם, רָאוּ חִיבְתְּכֶם לְפָנֵי הַמְּקוֹם – רָאוּ כִּמְה שְׂאֵתֵם
45 חִבִּיבִים לְפָנֵי ה', וְלֹכֵן עוֹשֶׂה לָכֶם נִס, שֶׁבַעַת סִילֻקוֹי שֶׁל הַלַּחֵם מִן

דווקא בזמן הגלות ישנה מעלת העבודה דמסירת נפש, ולכן בזמן הגלות דווקא קיימו מה שקבלו כבר, מה שהחלו במתן תורה.
ממאמר פורים תשכ"ז
כאשר האהבה היא בלי הגבלה, כמו אהבת האב לבנו יחידו וכיוצא בזה, אזי תהיה גם עשיית החסד לבנו בלי מידה והגבלה כלל.
ממאמר פורים תשכ"ז
מעלת האדם על הבהמה היא בעניין השכל שבו, ולא בעניין המידות.
ממאמר פורים תשכ"ז